

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendium Sacrorvm Ritvvm Et Caeremoniarvm

Vinitor, Gerlacus

Coloniae Agrippinae, 1656

Caput I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9459

DECRETA ET STATUTA

SERENISSIMI AC REVERENDISSIMI
Principis ac Domini

D. MAXIMILIANI
HENRICI

ARCHIEPISCOPI ET PRINCIPIS
Electoris Coloniensis, &c.

DE PROCESSIONIBVS, REPRÆSENTA-
tionibus, Choreis & Spectaculis Scenicis.

MAXIMILIANVS HENRICVS DEI
& Apostolica sedis gratia electus & Confirma-
tus sanctæ Coloniensis Ecclesiæ Archiepiscopus,
Sacri Romani Imperii Princeps Elector, & per
Italiam Archicancellarius: eiusdem Apostolicæ
sedis Legatus natus: Episcopus & Princeps Hil-
desiensis, & Leodiensis: Administrator Berchtes-
gadenensis: Vtriusque Bavariæ, nec non superioris
Palatinatus, VVestphaliæ, Angariæ, & Bulloniæ
Dux: Comes Palatinus Rheni, Landtgravius
Leuchtenbergensis, Marchio Franchimonten-
sis, &c. Venerabili Clero, & universis ac singulis
Christi-fidelibus Civitatis & Archidiocesis
Nostræ Coloniensis salutem in Do-
mino sempiternam.

CAPUT I.

§. I. **S**acræ & religiosæ Processiones, cum
nihil aliud quàm supplicantis cætus
sacro cum Ritu & Cæremonia am-
bulationes, tam in Veteris quàm no-
væ legis

*Sanctitas
Processionum
ac statio-
num*

væ legis institutis fundatæ sint, supplicationes, & à præcipua, quæ in earum quibusdam adhibetur, Cæremonia, Theophoria, Litania, vel Staurophoria, dici solent; supplicationes ab humili demissoque procedentium habitu, corporis demissionis internæ indice; Theophoria à Sanctissima Eucharistia; Staurophoria, à Sanctæ Crucis signo, vel Dominicæ Passionis instrumentis deportatis; Litania, à Sanctis invocatis nominatur. His accedit subinde Stratio, cum inter procedendum certo loco ad solennem aliquam Cæremoniam procedentium mentes varietate quadam sacra excitantur, ne continuâ ambulatione fessi obtorpescant. Hæc nomina æquè acres per ipsa significatas ex antiquissimo Sanctorum Patrum instituto Catholica suscepit Ecclesia, vel ad inflammandam fidelium in pœnitentiæ operibus pietatem, vel ad commemoranda Dei beneficia, ei-que gratias agendas, vel ad Divinum auxilium implorandum; ideoque uti consuevit, & quæ par est reverentia ac pietate celebrari debent; continent enim magna ac divina mysteria, & salutare Christianæ pietatis fructus, quos eas piè exequentes à Deo consequuntur, de quibus fideles præmonere & erudire, quo tempore magis opportunum fuerit, Parochorum, Vice-Parochorum, Concionatorum, & Catechistarum est officium. Qui licet omnibus hominibus in genere Sanctitatem Processionum suadere possint, speciatim tamen memores erunt modestiæ ac verecundiæ humanæ, neque Virgines ad eas, nisi intra Civitatem suam, nunquam certè ad remotiores, ob pericula, invitabunt, monente tum prudentium usu, tum S. Hieronymo scribente Virgini; *Rarus, inquit, sit egressus in publicum. Martyres tibi quarantur*

Archiepiscopi Coloniensis De Processionibus. 3

in cubiculo tuo. Nunquam deerit causa procedendi, si semper, quando necesse est, processura sis.

Ceremon. Episc. lib. 2. cap. 32. Rituale Rom. tit. de Processionibus §. Publica, & c. S. Hieronymus ad Eustach. de Custod. Virgin.

§. 2. Processiones duplices sunt, alteræ statæ seu ordinariæ, alteræ imperatæ seu extraordinariæ, Prioris generis certis fixisq; diebus per anni circulum in festo Purificationis Beatissimæ Mariæ semper Virginis, Dominica Palmarum, in festo S. Marci, quæ Litaniæ majores vocantur, ac triduo ante Ascensionem Domini, quæ Litaniæ minores & rogationes nuncupantur, nec non festo SS Corporis Christi, vel aliis diebus pro consuetudine particularium Ecclesiarum, etiam Regularium Ordinum hæcenus toleratæ seu permissæ, quæ nullo Ordinario Diocesano contradicente obeuntur.

e. quando ubi gloss. verb. ad Litanias. dist. 38. c. Rogationes de consecrat. dist. 3. Ceremon. Episc. lib. 2. cap. 32 & 33. Rituale Rom. loco citato §. Processiones autem quedam & c. & quedam verò, & c. Concil. Provinc. Colon. sub Herman. §. Archiepisc. part. 9. cap. 7. & 2. pag. 390.

§. 3. Posterioris generis sunt illæ, quæ ratione obortæ necessitatis ad placandum Deum, vel ad divinam opem implorandam, vel in gratiarum actionem, jussu seu decreto Ordinarii Diocesani indicuntur. Non verò illæ, quæ absque certa scientia & consensu Ordinarii Diocesani ab aliquo Parocho, Vice-Parocho, vel Ordine regulari, seu superiore Ordinis talis, quovis pietatis colore, instituuntur, uti amplius infra declarabitur.

§. 4. Cum igitur Episcopi Diocesani sit indicare, quando, quò, & quâ, tam Ordinariæ quàm Extraordinariæ Processiones institui, dirigi,

Ea sunt ordinariæ.

Vel extraordinariæ.

Potestas in procedendi & Ordinariæ & c. c. c.

ni Henrici

*pplicationes, quosdam adhi-
Litania, vel
tiones ab hu-
bitu, corpo-
Theophoria
rophoria, à
icæ Passionis
à Sanctis in-
subinde Sta-
to loco ad so-
rocedentium
ecitantur, ne
pescant. Hæc
icatas ex an-
stituto Ca-
d inflamman-
eribus pieta-
beneficia, ei-
um auxilium
evit, & qua
orari debent;
mysteria, &
tus, quos eas
ur, de quibus
quo tempore
horum, Vice-
Catechista-
ibus homini-
essionum sua-
emores erunt
e, neque Vir-
n suam, nun-
ricula, invita-
n usu, cum S.
Rarus, inquit,
ibi quarantur
in 616*

4 *Decreta & Statuta Maximiliani Henrici*

dirigi, quasvè ad Ecclesias nominatim perducì debeant. Laicis autem quibuscunque etiam jure civili Processiones publicas sine Ordinarii Diocesani licentia & consensu imperare sit interdictum. Nos sanctionibus Apostolicis, & Sacrae Congregationis Cardinalium declarationibus inhaerentes, omnibus & singulis Civitatis & Archidiocesis Nostrae Abbatibus, Praepositis, Archidiaconis, Decanis, tam Collegialibus, quàm Ruralibus, Pastoribus, Vice-Pastoribus, & quorūcunque Ordinum Provincialibus, Prioribus, Guardianis, & aliis quovis nomine nuncupatis Ecclesiarum seu Ordinum Regularium superioribus, & aliis personis quibuscunque saecularibus ac Regularibus, etiam quovis exemptionis à Diocesi jurisdictione privilegio munitis, severissimis sub poenis arbitrio Nostro imponendis prohibemus, ne illorum quisquam ullam prorsus extraordinariam Processionem, supplicationem, vel Stationem in Archidiocesi Nostrae Urbe, Oppido, Pago vel agro extra suae Ecclesiae seu Monasterii septa, foris; multoquè minùs Peregrinationem cum Processione, seu Processionem cum Peregrinatione unquam & usquam, sine expressa Nostra, Nostrivè Vicarii in Spiritualibus Generalis Licentia, instituere seu obire audeat.

Declarationes Cardinalium interpretum Concil. Trid. sess. 5. de Regular. cap. 13. Suprà part. 1. tit. 4. cap. 1. §. 4.

*Necessitas
comparandi
in eo.*

§. 5. Contra sciant omnes praedicti, quantumvis exempti, tam Clerici saeculares in Civitate vel Archidiocesi Nostra, qui beneficiis, seu officiis Ecclesiasticis gaudent, quàm Regulares quicunque, etiam Monachi, Sacerdotes quoque, qui Ecclesis Religionis Ordinis
S. Joan-

Archiepiscopi Colonienſis De Proceſſionibus. 5

S. Joannis Hieroſolymitani inſerviunt, ſe ad
Publicas Proceſſiones ordinarias vel extraor-
dinarias ex quacunq; cauſa, Ordinaria No-
ſtra auctoritate Archiepiſcopali indiſtas, vo-
catos, accedere debere; & contumaces juſſu
Noſtro pœnis arbitrariis, aliisq; Juris reme-
diis, quod vocati comparere detrectent, puni-
ri poſſe; iis tantum exceptis, qui ſeptis luis
arctius clauſi perpetuò vivunt; vel quos ſedes
Apoſtolica excipit, quiq; ultra medium mil-
liare Italicum à Civitate ſeu loco Proceſſionis
abſunt: hi enim ad Proceſſiones quaſcunq;
minimè ſunt compellendi, juxta Concilii Tri-
dentini Decretum, ac deſuper editas ſacræ
Congregationis Cardinalium declarationes.

Concil. Trid ſeſſ. 25. de Regular. cap 13.

C A P U T II.

§. 1. **I**nſuper quàm enixè à deceſſoribus No-
ſtris Archiepiſcopis Colonienſibus labo-
ratum fuerit, ut ſacræ Proceſſiones, Supplica-
tiones, & Stationes, juxta pium ſanctæ Mariæ
Eccleſiæ Catholice inſtitutum & mentem, *ho-
neſtè & ſecundum ordinem fierent*; atquè ab eis
quidquid leve, perulans, laſcivum, & enormi-
bus perſæpè flagitiis obnoxium erat, omninò
amoveretur, quivis ex iis, quæ in Provinciali-
bus, Diæceſanisq; Conciliis, & diverſis aliis
Conſtitutionibus Archiepiſcopalibus editis,
ſalubriter ſtatuta ſunt, abundè poteſt cognof-
cere; quæ proindè hic ſummatim excepta, nec
exemplarium defectus, vel reperiendi igno-
rantia quenquam excuſet, inferemus.

1. Cor. 14. 40

§. 2. De iis itaq; extat comprimis Concilii
Provincialis Colonienſis ſub Hermanno V.

A 3

anno

*Honeſtus & 1
Ordo r'ro. e, q'
ſionum in
Comunni.*

*Earum aſſi
poſitio ex
Colonienſi
bus Conciliis.*